

Pál I. levele
Timóteushoz

Timóteus

- Pál II. missziós útja
- ApCsel 16,1-

Így jutott el Derbébe, majd Lisztrába is. Volt ott egy Timóteus nevű tanítvány...

Pál Timóteusról

- ...a mi testvérünket és Krisztus evangéliumának hirdetésében Isten munkatársát... (1Thessz 3,2)
- ...aki szeretett és hű gyermekem az Úrban... (1Kor 4,17)
- Mert nincs mellettem hozzá hasonló lelkületű, aki olyan őszintén törődne ügyeitekkel ... kipróbált ember ő, és mint apjával a gyermek, úgy szolgált velem az evangéliumért. (Fil 2,19-22)
- Timóteusnak, igaz fiamnak a hitben (1Tim 1,2)

A levél keletkezése

(63-66)

- 1Tim 1,3

Amikor Makedóniába mentem, kértelek, hogy maradj Efezusban...

- Nem illik bele a missziós utakba
- Nincs szó fogságról: Pál kiszabadult és elment Efezusba?

A levél célja

- Pál utasításokat ad a gyülekezet működésére nézve
- Pál tanítja és lelkigondozza Timóteust
- **Pásztori levél:** hogyan kell vezetni a nyáját

Ha pedig késnék, ezekből tudd meg, hogyan kell szolgálnod az Isten házában (1Tim 3,15)

Rendeld el ezeket, és tanítsd! (1Tim 4,11)

...légy példája a hívőknek... (1Tim 4,12)

Egy I. századi gyülekezet

- Püspökök (felügyelők , felvigyázók)
- Presbiterek (előljárók, vének)
- Diakónusok (szolgálók)
- Férfiak
- Asszonyok
- Özvegyek
- Szolgák
- Gazdagok

{ Nem kegyelmi ajándékok,
hanem tisztségek }

Pál apostol és Timóteus

A kívülállókhoz való viszonyulás:
imádkozzunk minden emberért

Tévtanítás ↔ "Egészséges beszéd"

- 1Tim 1,3-11 Mondák, törvényeskedés ↔ Szeretet
Zsidó tévtanítók? ↔ Pál a saját példáját hozza
- 1Tim 4,1-4 Házasság és ételek tiltása ↔ Isten minden teremtménye jó
- 1Tim 6,2-10 A pénz szerelme ↔ Kegyesség megelégedéssel
- 1Tim 6,20 Kezdeti gnoszticizmus? ↔ A kincs megőrzése

A levél jellegzetes témái

- **Hit:** a nemes harc megharcolása hajótörés, eltévelyedés, tagadás, elszakadás
- **Lelkiismeret:** jó és tiszta lelkiismeret megbélyegzett lelkiismeret
- **Istenfélelem** (kegyesség) mindenre hasznos...
 - Krisztus-központú levél :
- "Valóban nagy a kegyesség titka: aki megjelent testben, igaznak bizonyult lélekben, megjelent az angyaloknak, hirdették a népek között, hittek benne a világon, felvitetett dicsőségben." (1Tim 3,16)

Pál I. levele Timóteushoz

Pál apostol a II. missziós útján találkozott a fiatal Timóteussal, és magával vitte a szolgálatba. Szoros, bensőséges kapcsolat alakult ki köztük. Az Apostolok cselekedetei azzal zárul, hogy Pál Rómában fogságban van, mert a zsidók bevádolták, és ő a császárhoz fellebbezett. Valószínűleg Pál kiszabadult ebből a fogságból, és eljutott Efezusba is. Timóteust Efezusban hagyta, és ő elment Makedóniába. Úton lehetett valahol, amikor a Timóteushoz írt I. levelet írta. A levélben rendelkezéseket ad az efezusi gyülekezet működésére és lelki életére vonatkozóan, és közben lelkigondozza Timóteust. A levelet a pásztori levelekhez sorolják. Pál elmondja fiatal munkatársának, hogyan kell vezetnie a nyáját, és hogyan kell forgolódnia a gyülekezetben.

A levél betekintést nyújt egy I. századi gyülekezetbe, és utasításokat tartalmaz különböző csoportokra vonatkozóan. Van benne útmutatás a férfiakkal és a nőkkel kapcsolatban. Rendelkezik arról, hogy kik viseljenek a gyülekezetben tisztségeket. Több presbiter vagy püspök is szolgált a gyülekezetben, nem ugyanazt jelentették ezek a tisztségek, mint napjainkban. Pál meghatározza, hogy a családtagok és a gyülekezet hogyan támogassa az özvegyeket. Figyelmeztet arra is, hogy a hívő szolgák tiszteljék uraikat, ebből tanulhatunk a főnök-beosztott viszonyra vonatkozóan is a mai munkahelyeken.

A kívülállókért imádkoznia kell a hívőknek. Minden emberért, mert Isten akarata az, hogy ne vesszen el senki közülük. Jézus Krisztus minden ember bűnét magára vette, és elszenvedte helyettünk az ítéletet. Ő a mi közbenjárónk, Ő az út, az igazság és az élet. Csak általa mehetünk az Atyához, és hozhatjuk az Atya elé imádságban a többi embert is.

A levél szembeállítja a tévtanításokat az „egészséges beszéddel”. A tiszta tanítás egészséges lelki életet eredményez, a tévtanítás beteg lelki életet.

Az 1Tim 1,3-11 a törvényeskedést és a nem biblikus hagyományokkal való foglalkozást állítja szembe a szeretettel, amelyet Jézusban ismerhetünk meg. A törvény megmondja, hogyan kellene szeretnünk Istent és embertársainkat, de erőt nem tud adni, hogy ezt meg is cselekedjük. A törvényből csak a bűneink felismerése adódik. Ha csak a törvényt ismerjük, de az Úr Jézust nem, akkor lehet, hogy el fogjuk ítélni magunkat, és elítélünk másokat is, mert tudjuk, hogy nem teljesítettük tökéletesen Isten parancsait. Ha azonban igazán megismerjük az Urat, akkor tudni fogjuk, hogy Ő nem akar elítélni minket. Azért küldte el Jézust, hogy az Ő váltságáhalála által kegyelemben részesüljön mindenki, aki Őbenne hisz. Ez az evangélium. Egyedül az Úr Jézus tud minket üdvözíteni, mert egyedül Ő a Megváltó. A törvény nem azok ellen van, akik Jézusra bízta magukat, és szent életre törekszenek, hanem azok ellen, akik bűneikben akarnak maradni. Ha Jézusban kegyelmet kapunk, de csak úgy üdvözülhetnénk, ha utána egyszer sem vétkezünk, nagy bajban lennénk. Egész életünkben szükségünk van Isten kegyelmére.

Pál a saját példáján mutatja be, hogy Isten szeretete a legnagyobb bűnös életébe is változást tud hozni. Ő, aki az egyház üldözője volt, Jézus Krisztus apostola lett, mert megismerte Isten szeretetét Jézus Krisztusban. Megtérése előtt is ismerte Isten törvényét, sőt, Isten iránti buzgóság volt benne, és ezért üldözte a keresztyéneket. Valójában azonban nem ismerte Istent. Most, amikor már Jézust hűségesen szolgálva élete vége felé közeledik, alázatosan „bűnösök között az elsőnek” nevezi magát.

Az 1Tim 4,1-4 ismét egy tévtanítást vizsgál meg. Egyes tévtanítók olyan törvényeket vezettek be, amelyeket Isten nem parancsolt. Tiltották a házasságot és bizonyos ételek fogyasztását. Emiatt talán különbnek is tartották magukat másoknál. Pál viszont megírja Timóteusnak, hogy Isten minden teremtménye jó, a házasság és a különböző ételek is, ha hálaadással élünk velük.

Az 1Tim 6,2-10 olyan embereket mutat be, akik azért tanítanak és kegyeskednek, mert nyereségre akarnak szert tenni. A jóléti evangélium (prosperity gospel) hirdetői ma is úgy gondolkodnak, hogy ha valaki hisz, az meggazdagodik. Valójában azonban Jézus annyit ígért, hogy gondoskodik az övéiről, nem pedig azt, hogy nagy anyagi sikereik lesznek. A legnagyobb nyereség nem a gazdagság, hanem ha istenfélően élünk, és meg tudunk elégedni azzal, amink van. Nem a pénz rossz, hanem a „pénz szerelme”, amikor valaki csak arra gondol, hogyan gazdagodjon meg. Azok a hívők, akik gazdagok, fordíthatják javaikat mások segítésére, hogy így mennyei kincseket gyűjtsenek.

Végül az 1Tim 6,20 utal a gnoszticizmusra. A gnosztikusok szerint bizonyos titkos ismeretekre van szükség. Ezek a titkos ismeretek azonban nem Istenhez vezetnek, hanem tévelygésbe. Pál felszólítja Timóteust, hogy a rábízott kincset, vagyis Krisztus ismeretét őrizze a szívében, és ne engedjen a gnosztikus tanok kísértésének.

A levél fontos témái a hit, a lelkiismeret és a kegyesség, más szóval istenfélelem. Ez a három szorosan összekapcsolódik.

Hit nélkül nincs valódi kegyesség. Az Úr Jézusnak kell a szívünkben élnie, Ő a „kegyesség titka.” Benne hiszünk, és Ő tesz minket képessé az istenfélő életre. Viszont a kegyességben gyakorolnunk kell magunkat, mint amikor egy sportoló készül az olimpiára. A kitartó bibliaolvasáshoz, imádsághoz, jó cselekedetekhez állhatatosságot kell tanulnunk.

Ha valamit az Úrban való hitből teszünk, azt jó lelkiismerettel tesszük, mert hisszük, hogy jól cselekedtünk. Ha viszont kételkedve cselekszünk, akkor könnyen lelkiismereti válságba kerülhetünk. Ha tévtanításokban hiszünk, akkor sajnos azokhoz kötődik a lelkiismeretünk, és tévesen fog működni. Ha nem az Úr irányítása alatt működik a lelkiismeretünk, könnyen eltévedhetünk.

Pál azt írja Timóteusnak, hogy őrizze meg a hitet és a jó lelkiismeretet. Ez csak úgy lehetséges, ha tiszta tanítással táplálkozik, és az Úr által cselekszi is, amit tanult. Ha pedig valamiben vétkezik, az Úrhoz fordul kegyelemért. Milyen jó, hogy az Úr bűnbánatra tud indítani, és meg tudja tisztítani a lelkiismeretünket! Nem kell elnyomnunk magunkban, hanem a Szentlélek irányítása alá helyezhetjük.

Ha a hitünk egészséges marad, abból szeretet fog fakadni. A tévtanítások viszont felfuvalkodottságot és felesleges vitatkozást eredményeznek.

Pál felszólítja Timóteust, hogy harcolja meg a hit nemes harcát. Ezt a harcot nekünk is meg kell harcolni. Ne engedjünk a tévtanításoknak, álljunk meg hit által a Sátán erőivel szemben, és tagadjuk meg a saját bűnös kívánságainkat. A harcban erőfeszítéseket is kell tennünk, de mindig az Úrban bízunk, ne a saját erőnkben. Az Úr már győzött, és nekünk is győzelmet tud adni!

(Süveg Mihály)